Mesterséges Intelligencia Etika Fórum

MIEF Konferencia 2026

Mi használjuk az MI-t – ne az MI minket.

We should use AI — not let AI use us.

Multidiszciplináris előadások az MI etikájáról

Multidisciplinary talks on AI ethics

Előzetes program / Preliminary programme

Tervezett időpont / Planned date

2026. december 13. • Online konferencia / 13 December 2026 • Online conference

Kezdés / Start 16:30 (CET) • Előadásonként / Per talk 20 perc / min

Angol nyelvű szekció / English session

16:30–16:50	**Gernot Schukan** Cognitive Traps in Generative AI: The User's Share of Responsibility
16:50–17:10 10:50 EST (Virginia)	**Atin Basuchoudhary** Title under discussion
17:10–17:30	**To be announced** Title to be announced
17:30–17:50	**Milan Mor Markovics** Beyond Human In The Loop: Moral Agency

Magyar nyelvű szekció / Hungarian session

17:50–18:10	**Dr. Petruska Ferenc** Hogyan használják a hallgatók a mesterséges intelligenciát és mit kellene megtanítanunk nekik?
18:10–18:30	**Kadocsa Fanni** Lehet-e szabványosítani a méltányosságot? – Az AI torzításainak etikai dilemmái és az európai prEN 18283 szabványtervezet tanulságai
18:30–18:50	**Zsivity Tímea** MI és robotika a Nyugat-Balkánon: Szerbia útja a hatékonyság és a technológiai függőség között
18:50–19:10	**Dr. Zuti Pál** Pedagógusi hitvallás az emberi potenciál kibontakoztatásáról a mesterséges intelligencia korában
19:10–19:30	**Piróth István** Kié a döntés a gyerekszobában? Gyermeki autonómia és az algoritmus felelőssége a ChildTech Anthropology nézőpontjából
19:30–19:50	**Kemecsey-Gyimóti Henriett** Felhasználói felelősség a mesterséges intelligencia etikájában: egy elhanyagolt dimenzió

Részvétel / Registration

A részvételi díj 3000 Ft. A részvétel ingyenes az előadóknak és a hétfői alkalmakra regisztrált tagoknak.

The registration fee is HUF 3,000. Attendance is free for speakers and members registered for the Monday sessions.

Program és regisztráció / Programme and registration mief.hu

Absztraktok és szakmai bemutatkozások

Abstracts and speaker biographies

Gernot Schukan

University of Applied Military Sciences / Theresian Military Academy

Cognitive Traps in Generative AI: The User’s Share of Responsibility

Abstract

Responsible generative AI requires institutional safeguards and informed user judgment. This paper examines how users can recognize their share of responsibility without diminishing the obligations of developers, providers, and institutions. It asks three questions: How can AI assistance undermine the purpose of a task? How does anthropomorphism shape assumptions about AI understanding? How do expectations of machine accuracy affect trust in generated outputs?

The paper develops a conceptual, literature-informed argument drawing on research in AI ethics, human-AI interaction, learning, and language grounding. Examples and images generated by several systems using the same prompt illustrate the distinction between convincing representations and physical plausibility. These examples serve an explanatory purpose rather than a systematic evaluation.

The analysis identifies three cognitive traps: prioritizing efficiency over effectiveness, attributing human-like understanding to AI, and applying expectations of machine precision to probabilistic text generation. It argues that responsible use requires preserving competence, examining relevant context and constraints, and matching verification to the consequences of error. User responsibility must remain proportionate to users' control and expertise. AI literacy becomes meaningful when awareness informs practice: checking sources, seeking qualified advice, retaining essential work, and recognizing when AI is unsuitable for a task.

Speaker biography

Gernot Schukan is a business informatics specialist and civilian senior lecturer at the University of Applied Military Sciences / Theresian Military Academy, teaching technical and business subjects. He serves on the university’s didactics and AI committees and has spent the past two years developing a framework for integrating artificial intelligence into teaching. His research explores how information technologies shape organizational and leadership cultures, the military applications of large language models, and the opportunities and challenges of AI in higher education.

Dr. Petruska Ferenc

Hogyan használják a hallgatók a mesterséges intelligenciát és mit kellene megtanítanunk nekik?

Absztrakt

A generatív mesterséges intelligencia (MI) robbanásszerű elterjedése alapjaiban formálta át az egyetemi hallgatók tanulási, információfeldolgozási és feladatmegoldási szokásait. A mindennapi oktatási gyakorlat azt mutatja, hogy a hallgatók jelentős része már rutinszerűen alkalmaz nagy nyelvi modelleket szakirodalmi összegzésre, beadandó dolgozatok vázlatolására vagy éppen komplex jogi és szakmai problémák gyors feltérképezésére – gyakran azonban kritikai forráskontroll, a hallucinációk felismerésének képessége, illetve a szerzői és intézményi szabályozók (mint például az EU AI Act és az egyetemi etikai irányelvek) ismerete nélkül.

Az előadás arra keresi a választ, hogy a hallgatói MI-használat valós mintázataira reagálva milyen új kompetenciákat kell az egyetemi oktatóknak tudatosan beépíteniük a tananyagba és a számonkérési formákba. A passzív tiltás helyett egy strukturált, négyszintű módszertani keretrendszeren keresztül mutatja be az oktatói felelősség és szerepfelfogás átalakulását: az alapvető MI-műveltségtől és a kockázatok tudatosításától kezdve a célzott, többmodelles promptolási technikákon át egészen a reprodukálható tudományos munkavégzésig és az emberi szakmai kontroll megőrzéséig.

Az előadás gyakorlati példákon keresztül szemlélteti, hogyan fordítható át a hallgatók technológiai nyitottsága felelős, etikus és magas hozzáadott értékű akadémiai teljesítménnyé, összhangban a konferencia mottójával: *„Mi használjuk az MI-t, ne hagyjuk, hogy az MI használjon minket.”*

Kulcsszavak – generatív mesterséges intelligencia, felsőoktatás, hallgatói MI-használat, oktatásmódszertan, MI-etika, kritikai gondolkodás

Kadocsa Fanni

Hybridge Consulting Kft.

Lehet-e szabványosítani a méltányosságot? – Az AI torzításainak etikai dilemmái és az európai prEN 18283 szabványtervezet tanulságai

Absztrakt

Mit jelent az igazságosság egy algoritmus esetében? Hogyan állapíthatjuk meg, hogy egy mesterségesintelligencia-rendszer nem diszkriminál? És mi történik akkor, ha különböző méltányossági mérőszámok egymásnak ellentmondó eredményeket adnak?

Az AI-rendszerek torzításainak kezelése egyszerre technológiai, jogi és etikai kérdés. Az EU AI Act követelményeinek gyakorlati alkalmazását támogató európai szabványosítás keretében készülő prEN 18283 módszertani megközelítést kínál a nem kívánt torzítások azonosítására, mérésére, értékelésére és kezelésére.

De vajon elegendő-e egy technikai módszertan ahhoz, hogy egy AI-rendszer működését méltányosnak tekinthessük?

Az előadás konkrét, elsősorban HR-területről származó példákon keresztül mutatja be az algoritmikus méltányosság alapvető dilemmáit, a különböző fairness-metrikák közötti ellentmondásokat, valamint a szabványtervezet által javasolt megközelítést.

Külön hangsúlyt kapnak a tervezet szakmai véleményezése során azonosított hiányosságok és nyitott kérdések:

- Hogyan kezelhetők az interszekcionális torzítások, amikor az összesített eredmények elfedik egyes kisebb alcsoportok hátrányait?
- Hogyan kerülhető el, hogy egy látszólag legitim kontrollváltozó statisztikailag eltüntesse a korábbi diszkrimináció következményeit?
- Mennyiben tekinthető egy más országban elvégzett fairness-vizsgálat érvényesnek a magyar nyelvi, társadalmi és intézményi környezetben?

Az előadás betekintést nyújt az európai AI-szabványosítás gyakorlati dilemmáiba, és arra keresi a választ, hogy meddig terjedhet a technikai szabványosítás szerepe a méltányosság biztosításában, és melyek azok az értékválasztások, amelyekért továbbra is embereknek és szervezeteknek kell felelősséget vállalniuk.

Az előadás a szabványtervezet aktuális állapotát és a szakmai véleményezés során felmerült kérdéseket ismerteti, nem az MSZT hivatalos álláspontját képviseli.

Szakmai bemutatkozás

Kadocsa Fanni a Hybridge Consulting alapítója és partnere, az MSZT/MB 917 „Mesterséges intelligencia” műszaki bizottság tagja. Szakmai minősítései közé tartozik a BABL Certified AI & Algorithmic Auditor, az IAPP Artificial Intelligence Governance Professional (AIGP) és az ISO/IEC 42001 Lead Implementer. Tanulmányai között a Stanford Data Science program is szerepel. Több mint 15 éves nemzetközi vállalatvezetői és pénzügyi tapasztalattal rendelkezik, korábban a Microsoft magyarországi pénzügyi igazgatójaként is dolgozott. Jelenlegi munkájának fókusza az AI governance, az algoritmikus audit, az AI vállalati kockázatkezelése, valamint az AI-alapú HR- és üzleti döntéstámogató rendszerek fejlesztése és értékelése. Az MSZT/MB 917 tagjaként részt vesz az európai AI-szabványtervezetek szakmai véleményezésében, többek között az AI-torzítások kezelésével foglalkozó prEN 18283 és az AI-kockázatkezelésre vonatkozó prEN 18228 tervezetek vizsgálatában.

Zsivity Tímea

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Európa Stratégia Kutatóintézet

MI és robotika a Nyugat-Balkánon: Szerbia útja a hatékonyság és a technológiai függőség között

Absztrakt

Az előadás a mesterséges intelligencia (MI) és az autonóm rendszerek térnyerését vizsgálja a Nyugat-Balkánon, különös tekintettel azok Szerbia technológiai, biztonság- és védelempolitikai stratégiájában betöltött szerepére. Miközben a térség országai az Európai Unió AI Act-hez való igazodás különböző szakaszaiban járnak, Szerbia sajátos utat követ.

Az MI állami hivatalok munkájába és az oktatási rendszerbe történő integrációja mellett megjelentek a kínai humanoid robotok gyártására és alkalmazására irányuló kezdeményezések is. Az előadás Szerbia példáján mutatja be, hogy a mesterséges intelligencia és robotikai eszközök katonai műveletekben történő alkalmazása milyen lehetőségeket, valamint kiber- és egyéb biztonsági kockázatokat teremt a védelmi szektor számára.

Az elemzés arra keresi a választ, hogy e folyamatok valóban növelik-e az állami és védelmi rendszerek hatékonyságát, vagy olyan technológiai függőségeket alakítanak ki, amelyek hosszú távú biztonsági következményekkel járnak. Az előadás konklúziója, hogy ez a technológiai expanzió nemcsak kiberbiztonsági kérdéseket vet fel, hanem alapjaiban formálja át a régió geo-biztonság- és védelempolitikai egyensúlyát.

Kulcsszavak – mesterséges intelligencia, Szerbia, humanoid robotok, kiberbiztonság, biztonság-és védelempolitika

Szakmai bemutatkozás

Zsivity Tímea a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Európa Stratégia Kutatóintézet Nyugat-Balkán kutatója, valamint a MIEF biztonságpolitika szakértője. Kutatásai fókuszában a nyugat-balkáni régió geo-biztonság és védelempolitikai vizsgálata áll.

Dr. Zuti Pál

Mesterséges Intelligencia Etika Fórum

PEDAGÓGUSI HITVALLÁS AZ EMBERI POTENCIÁL KIBONTAKOZTATÁSÁRÓL A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KORÁBAN

Absztrakt

A mesterséges intelligencia oktatási alkalmazása új megvilágításba helyezi a pedagógusi szakértelem, a tanulói autonómia és a tudás pedagógiai közvetítésének kérdéskörét. Az előadás célja az emberközpontú MI-integráció pedagógiai alapelveinek és intézményi feltételeinek értelmezése, különös tekintettel az emberi képességek kibontakoztatására.

Az előadás konceptuális és reflektív megközelítést alkalmaz: a szerző pedagógiai álláspontját és szakmai tapasztalatainak értelmezését kapcsolja össze az MI által közvetített tanulási helyzetek elemzésével. Gondolatmenetét három kérdés szervezi: hogyan módosul a pedagógus szerepe az információhoz való hozzáférés átalakulásával; milyen feltételek mellett erősítheti az MI-használat a tanulói önállóságot; és milyen szervezeti környezet támogatja a pedagógusok folyamatos szakmai megújulását?

Az elemzés a pedagógusi szerep differenciálódását a tanulási folyamatok tervezése, a mentori támogatás és a reflektív gyakorlat összefüggésében tárgyalja. Kiemeli a tárgyi tudásra épülő forráskritika, az algoritmikus problémabontás, a kreatív megoldáskeresés és az etikai mérlegelés együttes fejlesztését. A tanulói autonómia támogatását olyan tanulási környezethez kapcsolja, amely világos követelményeket, érdemi visszajelzést, valamint a kérdezés és a hibák feldolgozásának biztonságát biztosítja.

Az előadás központi tézise szerint az MI-integráció pedagógiai minősége a tanulói megértéshez, önálló ítéletalkotáshoz és felelős tudásalkalmazáshoz való hozzájárulása alapján ítélhető meg. Hozzájárulása egy olyan pedagógiai értelmezési keret felvázolása, amely a digitális technológiai alkalmazást a tanulói fejlődés, a pedagógusi felelősség és az intézményi tanulás egymással összefüggő feltételeihez kapcsolja.

Kulcsszavak – mesterséges intelligencia az oktatásban; emberközpontú pedagógia; tanulói autonómia; pedagógusi szakértelem; reflektív gyakorlat; intézményi tanulás

Szakmai bemutatkozás

A Mesterséges Intelligencia Etika Fórum szakértője. Szakterületei az oktatástechnológia, a generatív mesterséges intelligencia és az innováció.

Piróth István

ChildTechLab HUN Okosóvoda K+F Alprogram

Kié a döntés a gyerekszobában? Gyermeki autonómia és az algoritmus felelőssége a ChildTech Anthropology nézőpontjából

Absztrakt

A digitális gyermekkort egyre inkább algoritmikus közvetítések alakítják, az ajánlórendszerek kiválasztják a gyermekek elé kerülő tartalmakat, a generatív mesterséges intelligencia pedig többnyire a felnőttek döntésein és gyakorlatain keresztül belép a nevelés, a játék és a tanulás környezetébe. A központi etikai kérdés ezért arra irányul, hogy a digitális technológiák alkalmazása során ki rendelkezik döntési joggal, ki értelmezi a felmerülő kockázatokat, és ki vállal felelősséget az algoritmikus közvetítés következményeiért.

Az előadás a ChildTech Anthropology formálódó elméleti és értelmező keretére támaszkodik. A kulturális antropológia, a gyermekkorkutatás és az MI-etika nézőpontjait kapcsolja össze annak vizsgálatához, hogyan rendezik át a digitális platformok a gyermek életvilágát, a felnőtt-gyermek kapcsolatokat és a pedagógiai döntési helyzeteket. Három kérdés mentén halad: hogyan válik az algoritmikus tartalomválogatás a gyermeki tapasztalat részévé; miként őrizhető meg a gyermek cselekvőképessége; és hogyan oszlik meg a felelősség a család, az óvoda, a platformok és a technológiafejlesztők között.

Az előadás egy előzetes értelmezési szempontrendszert javasol a koragyermekkori digitális és MI-alapú környezetek felelős mérlegeléséhez, különös tekintettel az átláthatóságra, az életkori megfelelőségre, a gyermek érdekeire és a tényleges emberi kontrollra. A megközelítés elméleti és módszertani felvetés; nem lezárt empirikus hatásvizsgálat.

Kulcsszavak – ChildTech Anthropology; mesterséges intelligencia etikája; digitális gyermekkor; gyermeki autonómia; algoritmikus felelősség.

Szakmai bemutatkozás

Piróth István kulturális antropológus és K+F szakértő, a ChildTechLab és az OkosÓvoda szakmai-kutatási kezdeményezések alapítója. Kutatási érdeklődésének középpontjában a mesterséges intelligencia és a digitális technológiák gyermekkorra, nevelésre és társadalmi kapcsolatokra gyakorolt hatásainak antropológiai értelmezése áll. A ChildTech Anthropology megközelítés keretében a digitális gyermekkor etikai, kulturális és módszertani kérdéseivel foglalkozik.

Kemecsey-Gyimóti Henriett

Felhasználói felelősség a mesterséges intelligencia etikájában: egy elhanyagolt dimenzió

Absztrakt

Amikor a mesterséges intelligencia etikájáról hallunk, elsősorban a fejlesztők, a technológiai vállalatok és a szabályozó intézmények felelősségére összpontosítunk. Bár ez a hangsúly indokolt, az AI-rendszerek társadalmi és erkölcsi hatásainak jelentős része a használat konkrét gyakorlataiban formálódik meg. Ennek ellenére a végfelhasználó egyéni erkölcsi felelőssége továbbra is alulvizsgált terület marad az AI-etikai szakirodalomban.

Az előadásban azt a gondolatot járom körül, hogy a mesterséges intelligencia etikája nem lehet teljes a felhasználói felelősség önálló vizsgálata nélkül. A felhasználó ugyanis nem passzív befogadója az AI által generált tartalmaknak, hanem aktív szereplője az ember–gép interakcióknak: kérdez, utasít, értelmez, dönt, és gyakran érzelmi vagy morális jelentést is tulajdonít a technológiai rendszer működésének. A felhasználói magatartás így erkölcsi jelentőségű is.

Az előadás külön figyelmet fordít a felhasználói felelősség olyan területeire, mint a kritika nélküli elfogadás, az antropomorfizáció, a felelősségáthárítás, az érzelmi függés és az AI-val szembeni verbális agresszió. Ugyanis ezek a magatartásformák visszahatnak a felhasználó ítélőképességére, kommunikációs normáira és erkölcsi önértelmezésére is.

Az előadás körüljárja a digitális önismeret fogalmát, mint a felelős AI-használat egyik kulcsfeltételét. Ez a fogalom arra utal, hogy a technológia etikus alkalmazásához nem elegendő az AI működésének technikai ismerete; szükség van annak reflexív felismerésére is, hogy a felhasználó milyen elvárásokat, szükségleteket, félelmeket és értelmezési mintákat visz bele az ember–AI interakcióba. Hiszen az AI-etika jövőbeli fejlődése csak akkor lehet kiegyensúlyozott, ha a fejlesztői és intézményi felelősség mellett a felhasználói felelősséget is normatív keretbe helyezzük.